

11. apr. 2016

Høring om udkast til bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i bioanalytisk diagnostik

Danske Bioanalytikere har med stor interesse læst bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i bioanalytisk diagnostik.

Intentionen om at uddanne robuste, refleksive professionsbachelorer, der med en stærk monofaglighed kan levere i et sundhedsvæsen, hvor der skal arbejdes på tværs og sammen med borgere og patienter og pårørende, kan vi kun understøtte.

Danske Bioanalytikere har været inddraget i processen med udarbejdelsen af bekendtgørelsen og har været glad for, at der i professionen har været en stor opbakning til at revidere uddannelsen, så den er endnu mere målrettet mod bioanalytikers diagnostiske ydelser til borgere og patienter i alle sektorer i det danske sundhedsvæsen.

Sekretariatet
Skindergade 45-47, 1.
1159 København K
Tlf: 4422 3246
Fax: 4422 3232
www.dbio.dk
Email: dbio@dbio.dk
Jyske Bank
5043-1308159

Udarbejdelsen af bekendtgørelsen har tidsmæssigt været en meget presset proces, hvilket også skinner igennem visse steder i den nuværende bekendtgørelses tekst. Danske Bioanalytikere har derfor fundet det nødvendigt med et ret omfattende høringssvar.

Indledningsvist ønsker vi at påpege, at det for Danske Bioanalytikere er helt essentielt, at bioanalytikere på alle fem bioanalytikeruddannelsesinstitutioner opnår et nationalt anerkendt kompetenceniveau, selv om forholdet mellem uddannelsernes fællesdel og institutionsdel nu er grundlæggende ændret. Danske Bioanalytikere anser det derfor for nødvendigt, at der etableres et nationalt organ for bioanalytikeruddannelsen til i første omgang at vurdere konsekvenserne af denne ændring.

Danske Bioanalytikere finder det positivt, at det fastsættes, at ændring i studieordningens fællesdel skal drøftes med uddannelsesinstitutionernes samarbejdspartnere vedrørende uddannelsen.

Kapitel 1. Formål

Klinisk lederskab og beslutningstagen

Danske Bioanalytikere har tidligere påpeget, at vi finder det nødvendigt, at formålet med uddannelsen til professionsbachelor i bioanalytisk diagnostik har fokus på at uddanne bioanalytikere til selvstændigt at kunne varetage klinisk ledelse og beslutningstagen i samspil med andre. Vi ønsker at gentage dette, da det er en vigtig forudsætning for, at bioanalytikerkompetencerne kommer i spil i hverdagens sundhedsvæsen. Vi vil derfor foreslå følgende tilføjelse i Kapitel 1, §1: *”Den uddannede skal selvstændigt kunne varetage klinisk lederskab og klinisk beslutningstagen om bioanalytisk diagnostik i samspil med borger og patient samt andre relevante aktører.”* Alternativt tilføjet som et kompetencemål.

Efter- og videreuddannelse

Danske Bioanalytikere ønsker afslutningsvist i Kapitel 1, § 1 at få præciseret, at bioanalytikere opnår kompetencer til at kunne fortsætte i teoretisk og klinisk kompetencegivende efter- og videreuddannelse, herunder relevant kandidatuddannelse.

Gentagelse

Danske Bioanalytikere har tidligere påpeget, at § 1 stk. 3 og § 2 stk. 4 i Kapitel 1 er identiske, hvorfor en af dem bør udgå.

Kapitel 2. Varighed, struktur og tilrettelæggelse

Konsekvensrettelse

§ 3 stk. 2: I sidste sætning skal praktikinstitutionen ændres til organisation – i lighed med starten på § 3 stk. 2.

Direkte kontakt til borgere og patienter

Mange bioanalytikeres hverdag i klinikken er ikke præget af direkte kontakt med raske eller syge enkeltpersoner og/eller grupper. De vil ofte sidde med personernes blod, væv osv. Danske Bioanalytikere vil derfor anbefale, at teksten i § 3 stk. 6. punkt 1 og 3 tager højde for det og ændres, så det fremgår, at den kliniske uddannelse består i, at bioanalytikerstuderende indgår i relevant bioanalytisk arbejde i en autentisk kontekst med direkte eller indirekte kontakt til raske eller syge enkeltpersoner og/eller grupper. Danske Bioanalytikere har tidligere gjort opmærksom på dette.

Statslige institutioner tilføjes som klinisk uddannelsessted

§ 3 stk. 6, pkt. 2: Den kliniske uddannelse finder også sted på statslige institutioner.

Den kliniske uddannelse

Danske Bioanalytikere stiller sig undrende overfor, at den kliniske uddannelse beskrives som praktik i bekendtgørelsen. Den kliniske uddannelse indeholder undervisning og uddannelse, som bl.a. skal sikre, at det teoretiske indhold i uddannelsen omsættes til den kliniske praksis. Det er altså ikke en klassisk praktik, hvor den studerende indgår i normeringen på den givne arbejdsplads. Den kliniske uddannelse er omdrejningspunktet, når der skal uddannes kompetente bioanalytikere, og specielt den kliniske underviser spiller en stor rolle her. Det fremgår bl.a. af artiklen: "Transfer trives i det trygge tredje læringsrum. Lessons learned fra bioanalytikeruddannelsen", Vibe Aarkrog m.fl., 2015.

De kliniske undervisere

Danske Bioanalytikere henstiller til, at de kliniske undervisere fortsat beskrives som sådan i den nye bekendtgørelse for uddannelsen til bioanalytiker. De kliniske undervisere har ansvar for den kliniske undervisning, mens vejledere har ansvar for den læring og oplæring, der sker i bioanalytikernes hverdagspraksis i klinikken.

Danske Bioanalytikere mener, at man i forbindelse med den aktuelle revision med fordel kunne have løftet kravet til de kliniske underviseres pædagogiske kvalifikationer. Man kan f.eks. stille krav om, at de som minimum skal have gennemført en masteruddannelse. Styrket samarbejde og pædagogiske kvalifikationer er forudsætningen for, at der kan sikres en ensartet og høj kvalitet af den kliniske uddannelse, hvilket er afgørende for, at de nyuddannede opnår de ønskede kompetencer.

Klinisk uddannelse under supervision

Danske Bioanalytikere ønsker ligeledes at sikre kvaliteten af den kliniske undervisning, der foregår under supervision, og ønsker tilføjet i § 3 stk. 6 punkt 2, at supervisionen skal varetages af klinisk underviser.

Samarbejdet mellem uddannelsesinstitution og det kliniske uddannelsessted

Danske Bioanalytikere finder det positivt, at der er krav til samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionen og det kliniske uddannelsessted, jf. §3 i bekendtgørelsen. Det er dog vores opfattelse, at man med fordel kunne fastlægge nærmere rammer for samarbejdet, og at der kan indføres en national og central monitorering af kvaliteten af den kliniske undervisning. Det vil skabe et langt bedre grundlag for at fastholde og videreudvikle kvaliteten i den kliniske undervisning.

Ændringer i den institutionsspecifikke studieordning

Danske Bioanalytikere ønsker en tilføjelse vedr. ændringer i studieordningen, så det fremgår, at uddannelsesudvalget på den enkelte professionshøjskole inddrages og afgiver høring i forbindelse med ændringer i den institutionsspecifikke studieordning.

Kapitel 4. Andre regler

Autorisation

Det fremgår af §10, at den relevante autorisationsmyndighed skal orienteres, såfremt studieordningen undergår væsentlige ændringer. Da Styrelsen for Patientsikkerheds fremmeste opgave må være at sikre patientsikkerheden, kan det undre, at styrelsen alene skal orienteres om væsentlige ændringer. Danske Bioanalytikere vil derfor opfordre til, at §10 i bekendtgørelsen ændres, så autorisationsmyndigheden skal godkende væsentlige ændringer af studieordningerne.

Kapitel 5. Ikrafttræden mv.

Overgangsordninger

Generel overgangsordning for nuværende bioanalytikerstuderende kan afføde et problem, da flere af bioanalytikeruddannelserne i de forgangne år har kørt med forsøgsordninger. Derfor kan det pt. være meget forskelligt, hvad studerende på de fem bioanalytikeruddannelser har været igennem, når de f.eks. er på modul 8. Overgangsordningerne bør derfor tage højde for denne forskel imellem uddannelserne. Ingen studerende må opleve, at deres studietid forlænges som følge af en overgangsordning.

Ophævelse af bekendtgørelse

§ 12 stk. 2: Navnet på den nuværende bekendtgørelse er: Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i biomedicinsk laboratorieanalyse.

Bilag 1

Danske Bioanalytikere ønsker at gøre opmærksom på det uheldige i, at man - efter at de monofaglige udviklingsgrupper har leveret deres arbejde - tilføjer nye læringsmål i bilag 1. Det betyder, at den vægtning, der findes i bekendtgørelsen mellem de sundhedsvidenskabelige, naturvidenskabelige, humanistiske og samfundsvidenskabelige fag, nu kan være svær at genfinde i læringsmålene.

Ligeledes bruges termerne patient- og borgerkontakt ikke konsekvent. Begge termer er nødvendige alle steder.

Viden

Brugen af "viden om", "reflektere over" og "forstå" virker tilfældigt. Nr. 1, 2 og 3 bør indeholde alle tre taksonomier.

Den uddannede:

Punkt 1) Teksten ønskes ændret til: *"Kan forstå og reflektere over centrale områder inden for sundheds- og naturvidenskab, herunder bioanalyse, biomedicin, (funktionel) billeddiagnostik, klinisk fysiologi og sundhedsteknologi"*

Punkt 2) Teksten ønskes ændret til: *"Kan forstå og reflektere over relevansen af laboratorie- og nuklearmedicinske undersøgelser og analyser i forhold til forebyggende, diagnostiske og behandlingsmæssige sammenhænge og relevans i relation til kvalitetssikring, patientforløb og -sikkerhed samt økonomi"*

Punkt 9) Teksten ønskes ændret til: *“Har viden om metoder og standarder for kvalitets sikring, patientsikkerhed og kvalitetsudvikling og kan reflektere over og kvalificere deres anvendelse”*

Færdigheder

Den uddannede kan:

Punkt 1) Teksten ønskes ændret til: *“Anvende og selvstændigt vurdere laboratorie- og nuklearmedicinske undersøgelser og analyser og begrunde valgte løsninger i relation til sundhedsteknologi, sundhedspædagogik, diagnostik og behandling og i relation til etiske, arbejdsmiljømæssige, patientrelaterede og organisatoriske forhold”*

Punkt 2) Teksten ønskes ændret til: *“Vurdere kvaliteten af laboratorie- og nuklearmedicinske undersøgelser og analyser og begrunde de valgte løsninger i relation til sundhedsteknologi, sundhedspædagogik, diagnostik og behandling samt i relation til etiske, arbejdsmiljømæssige, patientrelaterede og organisatoriske forhold”*

Nyt punkt ønskes tilføjet: *“Vurdere virkning og bivirkning samt håndtere adækvate handlinger og formidle disse i forhold til administration af kontraststoffer, sporstoffer og anden udvalgt medicin til brug ved nuklearmedicinske-, klinisk fysiologiske-, røntgen-, ultralyd- og MR-undersøgelser samt ved ændringer og opfølgning på medicinsk behandling inden for bioanalytikerprofessionens område”*

Nyt punkt ønskes tilføjet: *“Anvende og begrunde faglige standarder og håndtere fremstilling af specialiseret billedmateriale til diagnostik, planlægning og billedvejledt behandling på baggrund af en vurdering af det enkelte menneskes situation og den nødvendige teknologi”*

Kompetencer

Den uddannede kan:

Punkt 3) Teksten ønskes ændret til: *“Selvstændigt identificere forekomst og niveau af biomarkører i humant prøvemateriale og nuklearmedicinske procedurer samt påtage sig ansvar for at fortolke og formidle forebyggende, diagnostiske og behandlingsmæssige implikationer af den bioanalytiske diagnostik”*

Punkt 4) Tekst ønskes ændret til: *“Håndtere komplekse funktionsanalyser samt billeddiagnostik og vurdere, fortolke og formidle undersøgelsesnes implikationer i et forebyggende, diagnostisk og behandlingsmæssigt perspektiv”*

Nyt punkt ønskes tilføjet: *"Selvstændigt tage ansvar for medicin håndtering og medicinordination inden for en rammedelegering"*

Danske Bioanalytikere ønsker afslutningsvist at gøre opmærksom på det uheldige sammenfald, der pt. er i forhold til gennemførelse af besparelser på professionshøjskolerne samtidig med implementeringen af de nye uddannelser. Danske Bioanalytikere finder, at det er vigtigt med en økonomisk ramme, som kan sikre en implementering, der opfylder intentionen med revisionen.

Med venlig hilsen

Venlig hilsen

Danske Bioanalytikere

Martina Jürs, næstformand